

Merialuesuunnittelun tilanne

Mkh 08.05.2023 § 74

16/00.02.01/2023

Asian esittely

Merialuesuunnittelu perustuu EU:n merialuesuunnitteludirektiiviin (2014/89/EU) ja Suomessa siitä säännellään maankäyttö- ja rakennuslaissa (482/2016). Merialuesuunnittelua koskeva maankäyttö- ja rakennuslain muutos tuli voimaan lokakuussa 2016 ja merialuesuunnitelmat tuli laatia EU:n asettaman takarajan 31.3.2021 mennessä. Maakuntien liittojen tulee tarkastella merialuesuunnitelmien ajantasaisuutta vähintään kymmenen vuoden välein.

Kaavoista poiketen merialuesuunnitelma ei ole oikeusvaikutteinen, mutta sen välillisten vaikutusten ja vaikuttavuuden arviointi sisältyvät suunnitteluprosessiin. Merialuesuunnitelmien laatimisesta vastaavat kahdeksan rannikon maakuntien liittoa, joiden alueeseen kuuluu aluevesiä. Liitot laativat suunnitelmat yhteistyössä, siten että Suomeen laaditaan kolme merialuesuunnitelmaa, jotka muodostavat yhden kokonaisuuden. Suunnittelualue kattaa Suomen aluevedet ja talousvyöhykkeen. Ympäristöministeriö vastaa merialuesuunnittelun yleisestä kehittämisestä ja ohjauksesta sekä yhteistyöstä naapurivaltioiden kanssa.

Merialuesuunnitelman tarkoituksena on tukea meren kestävää käyttöä sekä parantaa merellisten elinkeinojen harjoittamisen edellytyksiä ja meriympäristön tilaa. Suunnitelmassa on tarkasteltava eri käyttömuotojen tarpeita ja pyrittävä sovittamaan ne yhteen. Tarkasteltavia käyttömuotoja ovat erityisesti energia-ala, meriliikenne, kalastus ja vesiviljely, matkailu, virkistyskäyttö sekä ympäristön ja luonnon säilyttäminen, suojelu ja parantaminen. Merialuesuunnittelussa on kiinnitettävä huomiota merialueen ominaispiirteisiin sekä maan ja meren vuorovaikutukseen. Lisäksi on kiinnitettävä huomiota maanpuolustuksen tarpeisiin.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntavaltuusto hyväksyi toimialueeltaan merialuesuunnitelman 14.12.2020. Ympäristöministeriö toimitti ja raportoi edelleen maakuntavaltuustojen hyväksymät merialuesuunnitelmat EU:n komissiolle.

Merialuesuunnitelman hyväksymisen jälkeen on energiarintamalla tapahtunut isoja muutoksia ja merialue, myös talousvyöhyke käsittäen, on ollut tuulivoimatoimijoiden mielenkiinnon kohteeksi. Mm. Ruotsi ja Ahvenanmaa ovat reagoineet muuttuneeseen tilanteeseen ja ovat lähteneet päivittämään merialuesuunnitelmaa tavoitteena lisätä merituulivoiman tuotantomahdollisuuksia. Myös manner-Suomen maakunnat ja ympäristöministeriö kiirehtivät merialuesuunnitelman päivittämistä, toista suunnittelukierrosta valmistelevia hankkeita on jo käynnistetty.

On sovittu, että Varsinais-Suomen liitto toimii edelleen merialuesuunnitteluyhteistyön koordinaatioliittona. Koordinaatiolle haetaan erillisrahoitusta Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta (EMKVR vuosille 2021-2027). Suunnittelua jatketaan jo EU-rahoituksen saaneissa eMSP NSBR-, Sea2Land- ja MSP Green -hankkeissa. Samalla valmistaudutaan uuden suunnittelukierroksen käynnistämiseen nopeutetulla aikataululla muun muassa merituulivoiman kehittämisen vauhdittamiseksi. Vuoden 2023 aikana valmistuvat ensimmäisen merialuesuunnitelman

seuranta ja arviointi. Merialuesuunnittelyyhteistyössä mukana ovat kaikki Euroopan merialueet. Maankäyttöpäällikkö Rauno Malinen esittelee asian kokouksessa.

(Valmistelija: maankäyttöpäällikkö Rauno Malinen, p. 050 433 0306)

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus merkitsee katsauksen tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.